

Börtönújság

2013. június
megjelenik
kéthavonta

CXVI. (116.) évfolyam

Alapítva: 1898



A külvilágot jelentő deszkák 4-6

Tizenöt induló, hat döntős csapat, hatvan fogvatartott és sok nyertes. Ez a statisztikája a Dunaújvárosban, június 20–21-én megrendezett I. Országos Börtönszínházi Találkozónak. Hogy ezek a számok mennyi munkát, kreativitást, humort és felkavaró élményt takarnak, arról a Bartók Kamaraszínház teltházas közönsége is meggyőződhetett. A döntős produkciókat ugyanis kőszínházban, közönség előtt mutatták be.

Tisztelt Olvasók!

Forró napokon van túl a büntetés-végrehajtás, és ez igaz a szó szoros és átvitt értelmében is. Pokoli hőségben, mégis sok kellemes pillanatot szerezve zajlott le az I. Országos Börtönszínházi Találkozó. Tisztelet a legényeknek a gáton: a fogvatartottak és a felügyelők esőben és kánikulában egyaránt ott voltak a védekezők között. Több ezren töltötték és rakták a homokzsákokat, majd az ár levonultával részt vettek a helyreállításban is. *Oláh Gergő*, a legutóbbi X-Faktor győztese a váci börtönben lépett fel. Ott beszélt arról, hogy családjá sajnós belülről ismeri a börtönök világát, de hitük erejével leküzdötték a bűnt, a börtön ma már csak a családi legenda része. Újra gyászol Magyarországot: a tizedik nyolcezres csúcstról már nem tért vissza *Eröss Zsolt*. Megemlékezésünkben felidézzük a Börtönújságnak 2010-ben adott interjúját is. Kiemelt témáink mellett sok izgalmas, érdekes kulturális, jótéteti, hitéleti és sporteseményről adunk hírt e lapszámunkban is.

Kellemes időtöltést kíván a szerkesztőség!



A börtönélet hírei

Jótétel, kultúra,
sport

2-3



Árvíz a Dunán

Sok száz elítélt
a gátakon

7



Váci interjú

Oláh
Gergővel

11



Elment a
Hópárduc
In memoriam
Eröss Zsolt

12

A jóvátétel és a visszailleszkedés jegyében

A hazai börtönökben egyre gyakoribbak a helyi városért végzett munkák és a visszailleszkedést segítő rendezvények, programok.

Folytatódik a jóvátétel Győrben

Idén már ötödik évébe lépett a győri börtön „Mebántam, jóvátennem” elnevezésű jóvátételi programsorozata is. Májusban egy óvoda kerítésének festését, felújítását végezték az elítéltek, az ott dolgozók, a gyermekek és a szülők legnagyobb meglepetésére.



A várost szépítik a szombathelyi fogvatartottak



A nyár közeledtét ígérő jó időben a szombathelyi elítéltek a börtön közvetlen környezetében lévő gyalogutat tisztították meg, amelyet látogatóba érkező családtagjaik is használnak. Huszonkét fogvatartott vett részt ebben a munkában, ahol a már rendkívül gazos, rendezetlen járóköves utat tisztították meg és gyomlálták.

Az „apacsok” a visszailleszkedésért

A győri börtönben a köznyelvben csak „apacsoknak” nevezett, a Váci Fegyház és Börtönben működő keresztény (APAC) körlet fogvatartottjai beszéltek május végén megtérésükről és tettek bizonyosságát hitükről. A program célja, hogy elősegítse a szabadulók sikeres visszailleszkedését a családba és a társadalomba. – Isten lelke nem statisztikára dolgozik, de örömeinkre a Vácott öt éve létrehozott keresztény körletből – amely egy zárkával indult, most tizennyolcan vannak, harmincegyen szabadultak, és abból még csak ketten estek vissza – nyilatkozott szolgálatukról a számok tükrében *Csuka Tamásné*, a református börtönmisszió váci fegyházban is szolgáló lelkésze. – Része munkánknak az utógondozás is, tartunk úgynevezett „régisibész” találkozót, ahol a beszámolókból visszajelzést kapunk munkánk eredményeiről. Az APAC körletben elhelyezett fogvatartottak gyakran járnak iskolákba bűnmegelőző szolgálatukkal, illetve évente jópár alkalommal mennek el parancsnoki engedéllyel meghívásra más börtönökbe is, ahogy ezt Győrben is tették. – A győri meghívás a huszadik ilyen énekes-zsoltáros biznyságtétele volt fogvatartottjainknak, akik szerepeltek már a börtönön kívül, például egy nemzetközi börtönmissziós konferencián, vagy az országos parancsnokságon is – említette *Csuka Tamásné*. – Nagy dolog, hogy Isten a sötétségből is világít.

forrás: Kisalföld

A Ferencváros volt labdarúgója, Kriston Attila Szombathelyen

A fényes futballkarrier után, a focista feleségét megtámadó gyógyíthatatlan betegség, a családi küzdelem, a három gyermek erőn feletti nevelése tette próbára *Kriston Attila* életét, aki a nehéz időkben Istenben találta meg a megnyugvást és az erőt. A börtön lelkészének meghívására az embert próbáló nehézségekről és az örömeiről is beszélt a szombathelyi fogvatartottaknak, és adott útvalót ahhoz, hogy a család, a küzdelem, az összefogás, a kitartás jelenthet municiót számukra bent és szabadulásuk után is.



Műfaji sokszínűség

Idén másodszor rendezték meg április 18-án a Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet baracscai objektumának Ki mit tud? versenyét. Az indulók négy kategóriában (próza, ének, hip-hop és tánc) mutatták be tudásukat a zsűri és százötven néző előtt. A szigorú zsűriben ott ültek az intézet vezetői és két neves civil: *Németh „Nyiba” Sándor* birkózó, a Meteor együttes egykori tagja és *Nagy Edmond* egykori megasztáros versenyző, akiknek természetesen most is nehéz dolguk volt. A sűrke mákos ruha ugyan külsőleg kissé összemosta a fellépőket, de a produkciók rációfoltak az egyszínűségre. Olyannyira, hogy a magas színvonalra való tekintettel a szervezők ott helyben új díjat alapítottak, amely a legjobb előadónak járt. Ezt a különdíjat *Reidl Tamás* fogvatartott nyerte *Müller Péter*: „Apokalipszis itt és most” valamint az „És úgy szeretem” című versének előadásával. Elhangzottak emellett *József Attila*, *Csokonai Vitéz Mihály*, *Heltai Jenő* versei is, amelyeket közismert slágerek, dalok, továbbá saját szerzemények követtek. Az előadott versek hangulata olyan légkört teremtett, amely gondolatban minden hallgatót kiragadott a börtön zártságából.



Rímek Pálhalmán, Solti Boszorkányok Mélykúton

Egyértelmű, hogy a verseket kedvelik a magyar börtönök elitáltjai, s így mi is gyakran adunk hírt az érzelmeiket és gondolatokat is megmozgató irodalmi rendezvényekről. A költészet napján, *József Attila* születésnapján, vagyis április 11-én **Pálhalmán rendeztek szavalóversenyt**, amelyen az állampusztai, a kalocsai, a baracscai és a szekszárdi intézet tizennégy fogvatartottja vett részt.

Ép testben ép a lélek elnevezéssel április 13-án a mélykúti nők hívták ki a solti civileket egy **kötélhúzó versenyre**. A mélykútiak ötvenöt női elitált alkotta csapatát ugyan most legyőzték a Solti Boszorkányok és a Solti Bikák, de minden bizonnyal ez csak felkészülés volt egy újabb kihívásra.

Németh Nyiba Sándor a BFB-ben is fellépett

Az olimpiát is megjárt volt válogatott birkózó gyakori vendége a magyar börtönöknek. Ha hívják, örömmel megy, hogy pár jó órát szerezzon a fogvatartottaknak. Baracska után áprilisban a Budapesti Fegyház és Börtön vendége volt a népszerű zenész és költő, a De-Pression zenekar dobosa. A rockert csaknem száz elitált fogadta tapsviharral a költészet napja apropóján rendezett eseményen. – Nem akarok semmit megjátszani, semmi extrát mutatni. Csak azt akarom, hogy megérezzétek azt, hogy ember vagyok, és éreztétek azt is, hogy ti is emberek vagytok. Azt kívánom, minél előbb jöjjetek ki – nyitotta mondandóját Nyiba, majd a marcona férfiak lelkét költeményeivel, illetve azok megzenésített változatával ápolta, nagy sikerrel. Végül a hálás fogvatartottak kézzel készített ajándékkal és álló vastappal köszönték meg a költőnek, hogy elhozta nekik a külvilágot.

forrás: Blikk



A Föld napja Tökölön

A Fiaatkorúak Büntetés-végrehajtási Intézetében április 22-én emlékeztek meg a Föld napjáról. A várva várt napsütésben a fogvatartottak parkot rendeztek és virágokat ültettek ezen a világ minden táján ünnepelt napon. A tavaszi föld illata, a virágok és a növények szeretete összefogásra sarkallta a fogvatartottakat is, melynek köszönhetően az intézet minden virágágyása felfrissült.

A Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnokságának lapja

Felelős kiadó: **Csóti András** bv. vezérőrnagy, mb. országos parancsnok • Főszerkesztő: **Szalai Tímea**

Felelős szerkesztő: **Mészáros Zita**, Evenness Kft. • Fotó: **Apró Andrea és archív**

A szerkesztőség elérhetőségei

Cím: **BVOP Sajtóiroda**, 1054 Budapest, Steindl Imre u. 8.

Telefon: **+36/1/301-8424, -25** • E-mail: **sajto@bv.gov.hu** • Nyomdai előkészítés: **EVENNESS Kft.**

Nyomda: **Duna-Mix Kft.**, 2600 Vác, Barabás M. u. 1.

A külvilágot jelentő deszkák



Tizenöt induló, hat döntős csapat, hatvan fogvatartott és sok nyertes. Ez a statisztikája a Dunaújvárosban, június 20–21-én megrendezett I. Országos Börtönszínházi Találkozónak. Hogy ezek a számok mennyi munkát, kreativitást, humort és felkavaró élményt takarnak, arról a Bartók Kamaraszínház teltházas közönsége is meggyőződhetett. A döntős produkciókat ugyanis itt, közönség előtt mutatták be. A fogvatartottak leggyakrabban megfogalmazott gondolatai a szabadság, az önbecsülés és a család körül forogtak. A zsűrit Pogány Judit Kossuth-díjas színművész vezette.

A börtönszínház-fesztivállal egész Közép-Európában példa nélküli kezdeményezésbe vágott bele a magyar büntetés-végrehajtás. Az ötletgazda pálhalmi intézetparancsnok felhívásához tizenöt bv. intézet csatlakozott, majd az év elején megkezdődött a darabok és a szereplők kiválasztása, elkezdődtek a próbák, elindult a nevelők és a fogvatartottak közös munkája. A felkészülés hetei gyorsan elröpültek, hisz a szövegek tanulására és a jelenetek kidolgozására csak a munka utáni szabadidőben volt lehetőség. De nem lehetett lazítani, mert hamar eljött az első megmérettetés: a hat döntős produkció kiválasztása. Az előzsűrízésben részt vett egy profi is, *Csadi Zoltán*, a fesztivált befogadó Bartók Kamaraszínház színművésze, aki időt és fáradságot nem kímélve járta a börtönöket, hogy minden előadást megnézzen. A döntőbe végül az állampusztai, a tököli és a tiszalöki bv. intézet, a Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet, nem kis meglepetésre az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet, valamint a pálhalmi intézet társulatai jutottak be.

Az előítéletek lebontása

A döntő két napján nem csak a fogvatartottakat, hanem a nézőtérén ülő vendégeket és a hozzátartozókat is azonnal elkapta a színház varázslata. Csak az első pillanatban volt szokatlan, hogy a színpadon délelőtt fogvatartottak próbálnak, szokják a helyszínt, a reflektorokat és csiszolnak még egyet a poénokon a délutáni előadás előtt. Ahogy a profik is teszik.



Délután két órakor élesbe fordult minden, és az igazi színházakhoz méltó külsőségek között elkezdődött a fesztivál. A megnyitón *Csöti András* megbízott országos parancsnok az ötletadóknak mondott köszönetet azért, hogy a fogvatartottak méltó körülmények között mutathatják meg magukat. *Borsós Beáta*, a színház igazgatója pedig megosztotta gondolatait a közönséggel: hogy először félelemmel teli kíváncsiság fogta el a rendezvény befogadása kapcsán, de véleménye szerint minden színháznak nyitottnak kell lennie és segítenie kell az előítéletek lebontását. Közben a zsűri is elfoglalta a helyét a nézőtérén: *Pogány Judit* színművész, a zsűri elnöke, *Dobák Livia* dramaturg és *Csadi Zoltán* színművész a Bartók Kamaraszínház és *Kőszegi Szilvia* bv. őrnagy, a BVOP képviselője.



...És megkezdődtek az előadások

Kíváncsi kiselefant

A tököli Fiataikorúak Büntetés-végrehajtási Intézete *Rudyard Kipling* meséjét állította színpadra, a színészek a dzsungel állatait személyesítették meg. A saját magát kereső kiselefantot a strucc, a víziló és a krokodil döbbsenti rá, hogy ő is valaki... Keresi önmagát, és szeretne barátkozni, ehhez azonban szüksége van másokra. Szüksége van valamire, amitől ráeszmél saját nagyszerűségére. Az önismereti problémákat tökéletesen felmutató „cammogok, csak cammogok...” kezdetű dalocska pedig még aznap sláger lett a nézőtérén.

A kiselefantot zseniálisan alakító *Keszeg* az előadás után elmondta: – Nagyon örülök, hogy itt lehetünk, és megtisztelő, hogy *Pogány Judit* megnézte előadásunkat. Volt egy időszak, amikor nem nagyon bíztunk abban, hogy lesz ebből valami, mert sok ember elment szállításba, dolgoztunk, fáradtak voltunk, de a nevelők mindig lelket öntöttek belénk. Az is fontos volt, hogy gyereknapon előadhattuk családjainknak. Tőlük nagyon jó visszajelzéseket kaptunk, és a gátlásaink is felszabadtak. Óriási, hogy itt lehetünk, és olyan embereknek mutatkozunk meg, akik értenek is ahhoz, amit mi itt próbálunk csinálni.

Társak – a legjobb forgatókönyv

Az Állampisztai Országos Büntetés-végrehajtási Intézet saját produkcióval állt elő: a Társak című darabot *Bakonyi Péter* fogvatartott erre az alkalomra írta. A szerzőt személyes élmények ihlették, amikor két különböző kultúrával rendelkező, más-más generációhoz tartozó ember kényszerű zárkabéli találkozását jeleníti meg a színpadon. Gyula bácsi, az értelmiségi elítélt és Vendel, a titokban verseket is író cigány fiú ellentétekkel teli, de végül tiszteletbe és barátságba forduló kapcsolata elevenedik meg. A szerző szerint ezek a különbségek léteznek a börtönökben is. A Vendelt alakító *László András* hozzáfűzte: – A próbák során sok mindent tapasztalunk, sokat tanultam. Kint nem tudják, hogy itt bent farkastörvények uralkodnak. De Bakonyi úr és köztem a felkészülés alatt barátság alakult ki, ami sokat segített nekem. Szeretnék már visszakerülni a civil életbe, mert itt megtanultam, hogy felnőtként mit jelent a család, és milyen fontos, hogy ne kerüljünk ide vissza soha. Elítélt társaimnak azt tudom mondani, hogy a színházat próbálják ki ők is, mert nagyon jó érzés, ha megtapsolják az embert. Rabruhában jelentünk meg, de most civilnek érzem magam.



A rátóti legényanya – a legjobb főszereplő

A Fővárosi Büntetés-végrehajtási Intézet *Schwajda György*: A rátóti legényanya című regényének rövidített színpadi változatát mutatta be. Az abszurd regény és a film – amelyben anno Pogány Judit maga is játszott – először a nevetőreflexeinket veszi célba. A faluban ugyanis mindenki Béla, kivéve Józsit, akit „józsisa” miatt el is űznek a faluból. Aki akar, a nevetésnél meg is állhat, aki akar, elgondolkozhat a butaságról és az előítéletekről is. A fesztivál legjobb alakítását elnyerő főszereplőtől, *Kálmán Péter*től megtudtuk, hogy ismerte a darabot, előzetese előtt, régebben szerepelt is benne. Azért esett erre a választása, mert úgy gondolta, egy vérbő komédiával könnyebb rávenni társait a szereplésre. Ez szemmel láthatóan sikerült is, ültek a poénok, élvezte a közönség az előadást. A „Börtönoszkár” birtokosa azt is elmondta, hogy ezek után mindenkit meg akar győzni a folytatásról, mert ez kiút is lehet a szabadulás után.

Szentivánéji álom, Mesteremberek – a legjobb előadás

A második nap első előadásán a Tiszalöki Országos Büntetés-végrehajtási Intézet vágta nagy fába a fejszéjét: *Shakespeare*-szövegeket vittek színre *Arany János* fordításában. A darabnak, melyben mindenki kettős szerepet játszik, nem egyszerű sem a nyelvezete, sem a dramaturgiája, az előadás mégis világos, feszes és szórakoztató, a színpadi gesztusok is egytől egyig átjönnek. Azért az nem egészen véletlen, hogy ők nyerték a legjobb előadás díját. A próbán láttuk, hogy a darab jeleneteit és a „színészeket” egy profi pontosságával és magabiztosságával állította be *Damu Roland* színművész, aki maga is szerepelt a produkcióban. A Fal és az Orr, az ösztövért dudás szerepét játszó *Hetz Sándor*t a darab gazdag szókinccse és a szabadság érzése ragadta el. – „Mert amikor a szerepben vagyok, akkor nem rab vagyok. A belső szabadság határtalanul teszi az ember álmait, vágyait. Voltaképpen nem csak a nézőknek játszunk, hanem magunknak, és a családjainknak is meg akarjuk mutatni, hogy mire vagyunk képesek. És én azt szeretném, hogy higgyenek bennem újra. A Vackort alakító *Farkas Sándor* szerint: „...amikor először megkaptuk a szöveget, még elolvasni is nehéz volt. Nem gondoltam, hogy az agyam így képes bennem is dolgozni. Emellett kapunk egy csipet megbecsülést, apró engedményeket, mert mi is letettünk valamit az asztalra.”



Baráti kör – a legjobb rendezés

A legmegrázóbb előadás az Igazságügyi Megfigyelő és Elmegyógyító Intézet Libri Színitanodájának produkciója volt, akik *Arany János* Családi kör című versét írták át saját élethelyzetükre, a versszakok között pedig jól ismert slágereket énekeltek, amelyek háttorzongatóan értelmeződtek át az IMEI gyógykezelteinek szájából. Hisz melyikünk gondolt eddig például *Koós János* Nem vagyok teljesen örült című dalának hallgatása közben a szabadság és a gyógyulás elementáris vágyára?



Borbála korcsmája

Az utolsó, remek humorú előadáson a Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet koedukált társulata lépett színpadra, *Somogyi Ottó* Borbála korcsmája című művével. A vicces szerelmi történet kuriózuma – amelyben a szülők és gyerekek is egymásra találnak –, hogy női és férfi fogvatartottak együtt játszanak. A Borbálát alakító *Horváth Adrienn* szerint az a nagyszerű ebben a lehetőségben, hogy „...kipróbálhattuk és megmutathattuk magunkat, szabadnak érezhetjük magunkat, és talán az ott-honiak is büszkéek ránk. Külön jó volt a fiúkkal játszani, amire egyébként nincs lehetőség.”

Mániákusan hiszem, hogy a színház csodákra képes

Pogány Juditnak nem ez az első találkozása a börtönök világával. A Pedig én jó anya voltam című, néhány évvel ezelőtt a Csillagban tartott előadása által kiváltott reakciók rá is katartikus hatással voltak, így nem is volt kérdés, hogy az elfoglalt művész nő elvállalja-e a zsűrielnök szerepét. (A megtörtént eseményt feldolgozó előadás egy 1979-ben felakasztott kétszeres gyilkos édesanyjáról szól. Az anya igyekszik elfedni, hol hibázott, nehogy belehaljon a felismerésbe.) A két nap alatt látottaktól szemmel láthatóan elérékenyült művész nő értékelésében arról beszélt, hogy hetvenhez közel is mániákusan hisz abban, hogy a színház nem csak szórakoztatni, hanem nevelni is képes. A színház hat arra is, aki csinálja, és arra is, aki nézi. Ezért is csodálatos dolog, hogy erre a büntetés-végrehajtás is lehetőséget adott. „Az, hogy felnőtt embert láttam a kíváncsi kiselefántot eljátszani, az egészen torokszorító volt. Azon gondolkoztam, vajon van-e gyereke és most gondol-e rá? Azt az érzést, hogy csak három díjat oszthatunk ki a hat produkció között, azt nem kívánom senkinek. A zsűriben kis híján a veszekedésig is eljutottunk, de döntenünk kellett. Ki kell emelnem, hogy itt a színpadon mindenki tisztelte a másikat. Abból a becsületes jelenlétből, a másik munkájának tiszteletéből, amit itt láthattunk, mi, profik is tanulhatunk. Nagyon féltékeny vagyok amiatt, hogy én csak a hat döntőbe jutott produkciót láthattam. És kérem, ha valaha még játékra vetemednek, el ne feledkezzenek engem ismét meghívni!”



Tele voltam előítéletekkel

Csadi Zoltán színművész mind a tizenöt előadást látta. A Börtönújságnak arról beszélt, hogy először ő is félt a felkéréstől, tele volt előítéletekkel. – Azt látni, hogy kigyúrt, kopasz emberek játszanak a színpadon, és látni rajtuk, hogy ezt örömmel csinálják, hogy a játék hat rájuk, ez rám is hatott. Különleges kapcsolat alakult ki. Nyilván művészi szempontból is van értékelhető momentum, de az, ahogy ezek az emberek a 2x2 józanságából kiszakadnak, és egy másik valóságba kerülnek a színház által, az felbecsülhetetlen. Nem bántam meg egy percét sem. Tiszteletre méltó és óriási munka amit a büntetés-végrehajtásban végeznek, és nagyon nehéz, mert az előítéleteket nem könnyű lebontani. De állandóan törekedni kell rá.



-emzé-

Sok száz elítélt a gátakon

Minden idők legnagyobb árhulláma fenyegette a Duna mentén élőket június első felében. Az ár kicsit váratlanul és nagyon gyorsan érte el Magyarországot. A közelgő bajban egy emberként mozdult meg az ország, a hivatásosok és az érintett lakosság mellett ezernyi önkéntes segített a gátak megerősítésében az ország más tájairól. A védelmi munkából természetesen a fogvatartottak is kivették a részüket.

A Duna németországi vízgyűjtő területeire június elején lezúduló hatalmas eső csúcsokat döntő árvíz okozott Európa legnagyobb folyóján. A három folyó, a Duna, az Inn és az Ilz összefolyásánál fekvő Passaunál megdőlt az ötszáz évvel ezelőtt mért eddigi legnagyobb vízszint, és víz alá került a történelmi belváros. A képeket látva már tudtuk, hogy óriási víztömeg áramlik felénk. Nem is úsztuk meg mi sem: a Duna Budapestenél 891 cm-en tetőzött, amely 31 cm-rel haladta meg a 2006-ban mért eddigi legnagyobb vízszintet. A hazai védekezés több mint nyolcszáz kilométeren zajlott, a munkában közel százezer ember – köztük elítéltek és a büntetés-végrehajtás személyi állománya – vett részt. A gátak megerősítésére és az ideiglenes védművek kialakítására több mint tízmillió homokzsákot és 242 500 köbméter homokot használtak fel. A megfeszített munkának köszönhetően a gátak mindenhol megtartották a vizet, és szerencsére itthon emberéletet sem követelt az árvíz.

Legények a gáton

Az összes Duna-menti börtön aktívan vett részt a hozzá közel eső területek megvédésében. A védekezési munkára több száz fogvatartott jelentkezett önként. A fogvatartottak több tízezer homokzsákot pakoltak meg és hordtak fel a gátakra, miközben a Duna-parton álló váci börtön „lakói” saját épületüket is megvédték. A büntetés-végrehajtás személyi állománya sem ült a babérjain, a védekezés felügyelete mellett szabadidejüket és munkaerejüket ajánlották fel a mentési és helyreállítási munkáknál.

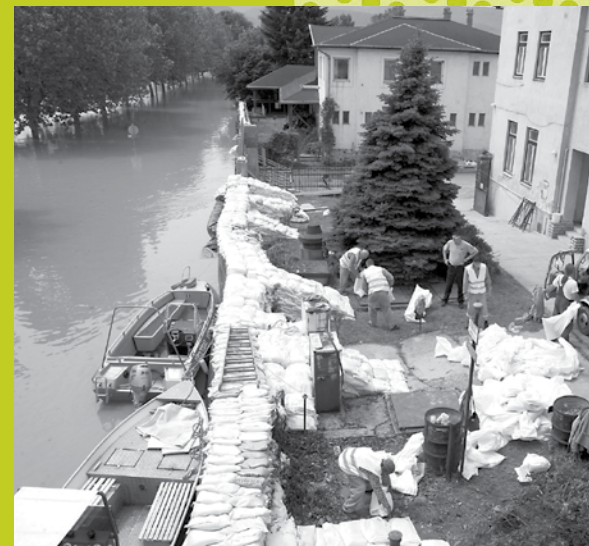
A büntetés-végrehajtás gazdasági társaságai is segítettek

A bv. intézetek mellett a kft.-k is kivették részüket a segítségnyújtásból: az Anna-majori Kft. 700 kiló kenyert és csaknem húszezer péksüteményt juttatott el a gátakon dolgozóknak, a fogvatartottak több műszakban, fáradhatatlanul sütötték a pékárukat. A Sopronkőhidai Kft. matracokat, pokrócokat és egy tehergépjárművet biztosított sofőrrel a homokzsákok szállítására. A Duna-Mix Kft. dolgozói a váci börtön területére betörő víz ellen vették fel a harcot a fogvatartottakkal együtt, majd a helyreállítási munkálatokban is részt vettek. A Pálhalmi Agrospeciál Kft. napi háromszori étkezést biztosított háromszáz fáradt árvízi munkásnak, Kisapostagon rakodógépet, szerszámokat és felszerelést biztosítottak a homokzsákok megtöltéséhez. Dunaújvárosnál hivatásos és polgári alkalmazott hölgyek a Vörös-keresztnek segítettek.

Levonulás után helyreállítás

Az ár pár nap alatt és szerencsére nagyobb baj nélkül levonult, a part menti települések lakói fellélegezhettek. A megfeszített munkának viszont még korántsem volt vége: az ideiglenes védműveket el kellett bontani, a homokzsákokat ki kellett üríteni. Ráadásul a kimerítő, több napon át tartó védekezésben elfáradt önkéntesekhez az időjárás sem volt kegyes, csúcsokat döntő, pokoli hőséget mért az országra. Ennek ellenére, az embert próbáló helyreállításban még többen vettek részt.

B. Z.



Imatalálkozó az európai romákért



A Roma Világkongresszus 1971 áprilisában alakult meg Londonban, nyolc európai ország, köztük Magyarország cigány értelmiségének részvételével. Ennek emlékére ünnepeljük áprilisban a romák világnapját, arra is emlékezve, hogy a cigányok mintegy ezer évvel ezelőtt indultak el Indiából, máig tartó vándorútjukra. A hazai börtönökben 2011-ben tartották meg az első imanapot. Akkor a Pálhalmi Országos Büntetés-végrehajtási Intézet adott helyet a rendezvénynek, tavaly pedig a Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet volt a rendezvény helyszíne. Idén ismét a Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet volt a vendéglátó, az imanapot a baracscai objektumban rendezték meg. A rendezvény nyitányaként felcsendült a cigányság himnusza. A himnuszt az első Roma Világkongresszuson fogadták el hivatalosan. A Gélem, gélem című, lovári nyelven írott dal szerzője *Žarko Jovanović*. Az imanapot a börtön lelkipásztora, *Szénási Jonathan Sándor* nyitotta meg, majd elhangzott, hogy ez az esemény is bizonyítja a büntetés-végrehajtási szervezet nyitottságát, a börtönlelkészi szolgálatban részt vevő egyházak és a börtönmissziós szervezetek munkájának elismerését. A köszöntők után az *Agapé* cigány együttes lépett színpadra, majd *Steinbach József* református püspök hirdetett igét, ezt követően az európai romák életével ismerkedhettek meg a jelenlévők. A roma imanapon 126 fogvatartott vett részt.



Bosák Nándor római katolikus püspök és *Fabiny Tamás* evangélikus püspök prezentálta. *Kocsis Fülöp* püspök Péter és Pál főapostolok ikonját is megszentelte, *Bosák Nándor* pedig aranyimás áldását adta a jelenlévőkre. A nap végül a fogvatartottak műsorával zárult.

Countryval a lelki megnyugvásért

A Magyar Evangélikumi Börtönmisszió country zenével tarkított pünkösdi istentiszteletet tartott a Fiatalokorúak Büntetés-végrehajtási Intézetében május 19-én. A hetvenhét fogvatartott nagy tetszéssel fogadta ezt az egyházi eseményeken ritkán felhangzó zenei stílust és a misszió képviselőinek lelki megnyugvást hozó szavait.



Don Bosco ereklyéje Veszprémben

Májusban Magyarországon vitték körbe a Szalézi Szent Ferenc Társasága rend alapítójának, *Bosco Szent Jánosnak* az ereklyéjét. A kegytárgyat május 18-án az egyik hazai börtönben, a Veszprém Megyei Büntetés-végrehajtási Intézetben is bemutatták. Az ereklye Győről érkezett a veszprémi börtönbe, hiszen a szent a bajba jutottak, az elesettek patrónusa volt, aki szíven viselte a börtönben lévők sorsát is. Az 1815-ben, szegény családban született Jánost Torinóban szentelték pappá. Itt határozta el, hogy életét a szegény sorsú gyermekek segítésének és nevelésének szenteli. Áldozatos élete során több ezer gyermeket segített és tanított oratóriumnak nevezett intézetében és a szaléziánus gyermekotthonban.



Megértés és higgadtság Nyíregyházán

A nyíregyházi börtönben április végén egy héten át kapott főszerepet a hitélet, itt rendezték meg ugyanis a nemzetközi börtönmissziós imahetet. Előadást tartott a fogvatartottaknak *Páll Miklós* görög katolikus esperes, *Hecker Márton* metodista lelkész, *Sztankó Gyöngyi* evangélikus lelkész, *Katona István* római katolikus lelkész és *Lippai Csaba*, az intézet börtönlelkésze. A meghívott vendégek Izaiás próféta szavainak szellemében szóltak a mintegy kétszáz fogvatartottnak: „A megértés és higgadtság segítene rajtatok, a béke és bizalom erőt ad néktek!” Május 22-én a „Szentlélek a börtönben” elnevezésű, immár hagyományos pünkösdi istentiszteleten vettek részt a nyíregyházi elítéltek. Az istentiszteletet a börtönben szolgálatot teljesítő történelmi egyházak vezetői, többek között *Kocsis Fülöp* hajdúdorogi megyéspüspök,

Szeretethíd Debrecenben és Baracskán

A Magyar Református Szeretetszolgálat idén immár ötödik alkalommal rendezte meg a „Szeretethíd” elnevezésű, önkénteseket toborzó programját, amelyben munkára hívott mindenkit, aki jobbat szeretné tenni környezetét és a benne élők életét. Ebben az évben a Hajdú-Bihar Megyei Bv. Intézet és a Közép-dunántúli Országos Bv. Intézet elítéltelei vettek részt a közösségi munkában. Debrecenben öt elítélt segített a Lencz-telepi templomépítkezésnél és a Református Kollégium óvodájának felújításánál, tartalmat adva a világhírű brazil író, *Paulo Coelho* szavainak, melyek szerint „...a szeretet hidat képez olyan pontok között is, melyek között lehetetlennek tűnik a kapcsolat”. A Közép-dunántúli Országos Büntetés-végrehajtási Intézet fogvatartottjai az 1944 óta gazdátlan kápolnásnyéki zsidótemetőt takarították ki.



Német missziósok és búcsú Kalocsán

Április végén a kalocsai börtönben szerepelt a **Magyar Evangéliumi Börtönmisszió** német csoportja. Már hagyománya van a német csoport evangelizációjának Magyarországon, hiszen minden tavasszal ellátogatnak a magyar börtönökbe. Ahogy mindenütt, Kalocsán is nagy örömmel fogadták a találkozást. A kalocsai misszió üzenete az volt, hogy minden embernek biztos alapra kell építenie életét, majd a csoport előadását közös imádság zárta. Városszerte egyre népszerűbb a kalocsai börtön fogvatartotti kórusa is, nem véletlenül ők énekeltek Kalocsa és a szállások legnagyobb vallási rendezvényén, a **Jézus Szíve Búcsún**, június 9-én, amelyen *Bábel Balázs*, a Kalocsa-kecskeméti Főegyházmegye érseke prédikációjában Jézus keresztség mellett az árvízrel sújtott emberek megsegítésére is felhívta a figyelmet.



Országos imanap a Budapesti Fegyház és Börtönben

Június 6-án a Budapesti Fegyház és Börtön adott otthont a III. Országos Fogvatartotti Imanapnak, melyen tizenegy börtön 143 fogvatartottja vett részt. A rendezvény fővédnöke *Szabó István*, a Dunamelléki Református Egyházkerület püspöke volt, aki igehirdetése során az imádkozás jelentőségét emelte ki, majd *Magyarné Balogh Erzsébet*, a Református Missziói Központ igazgatója és *Roszik Gábor*, a Magyar Testvéri Börtöntársaság elnöke mondott köszöntőt. Az esemény- és élménydús napon az intézetek bibliakörei énekekből és versekből összeállított műsorral és bizonyágtétellel fejezték ki vallásos elköteleződésüket.

„Nem adom fel” a fiatalok börtönében

Közös énekléssel zárta június 26-án utolsó segítő foglalkozását a szirmabesenyői fiatalok börtönében a Nem Adom Fel Alapítvány főként romákból álló önkéntes csoportja. Az uniós támogatással megszervezett projekt során több mint száz, többségében roma önkéntes segédkezett szociális intézményekben és büntetés-végrehajtási intézetekben. A program zárásaként újra meglátogatták a miskolci börtön fiatalok fogvatartottjait. A 2005-ben alakult Nem Adom Fel Alapítvány jelmondata: „Mindenkinek elég gazdag, hogy másoknak segítsen”. Ennek szellemében segítettek a programban résztvevő, hátrányos helyzetű fiatalok is.

Foci a színészválogatottal

Idén május 31-én rendezték meg a fogvatartotti labdarúgó tornát a Budapesti Fegyház és Börtönben, melyen a házigazda és a Fővárosi Bv. Intézet fogvatartotti csapatai mellett a hagyományoknak megfelelően a magyar színészválogatott is részt vett. A színészek most is *Nemcsák Károly* csapatvezető irányításával léptek pályára, a mérkőzés játékvezetője, a „spori” *Vad II. István*, a FIFA játékvezetője volt. A torna fődíját, a Kőbányai Cigány Kisebbségi Önkormányzat által 2010-ben alapított vándorserleget a házigazda fogvatartotti labdarúgócsapata nyerte el, amelyet a tavalyi győztes Fővárosi Bv. Intézettől hódítottak el.



Regionális asztalitenisz

Regionális asztalitenisz-bajnokságot rendezett májusban a miskolci intézet, amelyen Északkelet-Magyarország börtöneinek elítélteji mérkőztek meg egymással. A Sátoraljaújhelyről, Tiszalökről, Egerből, Balassagyarmatról és Nyíregyházáról érkező fogvatartottak összecsapása olyan jól sikerült, hogy a bajnokságot az intézet vezetése a későbbiekben is meg kívánja hirdetni.

Sakkverseny

Az Európai Unió TÁMOP-programja sok hasznos és kreatív tudás megszerzésére ad lehetőséget az elítéltek számára is. Ilyen többek között a Hogyan? – Másképp! elnevezésű reintegrációs projekt, melynek segítségével egy éven át a stratégiai gondolkodást fejlesztő sakkoktatás zajlott a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtönben és a Tiszalöki Országos Bv. intézetben. Az oktatáson a fogvatartottak megismerkedhettek a szellemi sport alapjaival és elsajátíthatták a felelős, előrelátó gondolkodás képességét, mely szabadulásuk után is hasznos képesség lehet. A kurzust egy júniusban, Sátoraljaújhelyen megrendezett sakkverseny zárta le. A nemzetközi sakkmeister vezette zsűri tagjai elismerően nyilatkoztak a versenyzők fejlett, tudatos gondolkodásáról. A versenyt végül a sátoraljaújhelyiek nyerték, akik az elismeréseket a főpályázó Segítő Kéz 2003 Szociális Egyesület képviselőitől vették át.



Elsősegély Tökölön

A Fiatalkorúak Büntetés-végrehajtási Intézetében június 5-én a hagyományokhoz híven immár 14. alkalommal rendezték meg az elsősegélynyújtó versenyt, amelyen harminchat fiatalkorú és tizenegy nagykorú fogvatartott vett részt. A rendezvényen képviseltették magukat az Országos Mentőszolgálat, a Magyar Vöröskereszt és a baleseti szimulációval foglalkozó Magyar Imitációs Társaság képviselői is, akik értékelésükben elmondták, hogy a verseny színvonalas volt, a fogvatartottak mélyebb szakmai tudásról adtak tanúbizonyságot, mint amit az országos versenyeken tapasztaltak, és dicsérték az összefogott csapatmunkát is.



Dinnyés József daltulajdonos jubileuma

Dinnyés Józsefről közsímet, hogy szívén viseli a világ számkivetettjeinek sorsát. Üzenetei immár 50 éve szólnak dalain keresztül a nyitott szívű emberekhez. Ez az ideai év azonban másért is kerek évforduló számára, hiszen 25 éve annak, hogy először lépte át a börtönök kapuját. Ezt a küldetését azóta is komolyan veszi, most is töretlen lelkesedéssel és hittel járja a börtönöket és ad dalaival biztatást, erőt. Legutóbbi fellépésén, Győrben, a fogvatartottak egy számára készített gitárral köszönték meg a negyedszázados együttműködést.



A szó tanít, a példa vonz

Korán érkezünk, üres még a Váci Fegyház és Börtön kultúrterme, de már szerelik a technikát, a hangosítást és állítják a szintetizátort. Híres vendég érkezését várják az elítéltek. Oláh Gergő, a tavalyi X-Faktor nyertese már másodszor lép fel börtönben, hogy látogatásával színt vigyen a rácsok mögött lakók életébe, és arra biztassa őket, soha ne adják fel a reményt. Előadása játékonysági koncert, egyébként szerződése szerint komoly fellépési díj járna neki. Gergővel színpadra lépése előtt beszélgettem.

Börtönújság: Kivel jöttél és milyen érzések vannak benned?

Oláh Gergő: A Hit Gyülekezete pásztora, Illés Kornél és apósom, Dezső is elkísért, aki korábban Vácott is töltötte börtönbüntetésének egy részét. Szabadulása után szerencsére megtért, ma Isten útján jár. Úgy gondolom, ő is egy példakép, bátran ajánlom bármelyiküknek, hogy kövessék a példáját. Sajnos, az unokabátyám most is börtönben van. Nagyon örülök, hogy itt lehetek, szívből remélem, hogy egy kis színt tudok csempészni az itteniek mindennapjaiba és vidámabb pillanatokat okozhatok nekik. Gondolom, a nap minden percében az jár a fejükben, mikor mehetnek ki innen vagy mennyire hiányozhat nekik a család.

A zene erején túl hogyan tudod biztatni őket?

– Sokan tudják talán, hogy én is szegénységben éltem. Lehetséges kitörni onnan, akár még egy börtönviselt embernek is, hiszen valamikor lesz szabadsága, amikor szabad akaratából eldöntheti, hogy jó útra tér. Megvan a lehetőségük, hogy célokat tűzzenek maguk elé, akár itt a börtönben is.

Miben jelentett segítséget a gyülekezet, amelynek tagja vagy?

– Nyolcéves korom óta istenfélő emberként élek. Azóta próbálok jó emberként élni, a cselekedeteimre figyelni, hinni abban, hogy Isten bárhonnán megmutatja a kivezető utat. Neki köszönhetem, hogy 180 fokos fordulatot vett az életem. Sokszor most is csodálkozom azon, hogy mi történt velem az elmúlt időszakban, még nem dolgoztam fel teljesen.

Milyen zenét hoztál ma a fiúknak?

– A versenyben énekelt számokat és egy saját dalt is az első lemezemről.



Törj ki a csendből

Sándor egy az elítéltek közül, akinek nagy kedvence Gergő, végig neki drukkolt a versenyen. Épp arról beszélgetünk, hogy milyen fontos példakép lehet ő a romáknak, amikor felcsendül Gergő dala, a Törj ki a csendből, amit aligha énekelhetne megfelelőbb helyen. Sándor aktív tagja a gyülekezetnek, mondja, nincs olyan alkalom, hogy ő ne jöjjön el. Hosszú büntetése alatt belátta, hogy isteni segítség nélkül nem tart sehová. Tíz éve van még hátra, hosszú idő, megpróbálja a leghasznosabban tölteni. Angolt tanul, szeret gitározni és persze dolgozik is, jelenleg raktáros, csomagol.

A könnyűzenei rész lassan véget ér, de Gergő még megígéri, búcsúzásképp dicséreteket is énekel. Isten megmutatta az utat nekem és a családomnak – hangsúlyozza. – Mindig van kiút, csak figyeljete az Úrra és higgyetek neki. – Szavait hosszas vastaps kíséri, az örömtől csillogó tekintetek pedig minden vallomásnál kifejezőbbek.

Böröczk Anita

Örökre a hegyen maradt

Májusban a tizedik nyolcezres csúcs megmászására indult a Himalájában. A 8586 méter magas Kancsendzöng csúcsát meghódították társával, Kiss Péterrel, de a hegyről egyikük sem tért vissza. 2010-ben egy lavinabalesetben elvesztette egyik lábát, de 2011-ben már a Lhoce tetején állt. Az utolsó két nyolcezrest múltábal mászta meg. Mert menni kell. Mert mindenkinek van dolga a földön. Eröss Zsolt balesete után, 2010-ben otthonában adott interjút lapunknak abból az alkalomból, hogy Tökölön fiatalokú fogvatartottakkal találkozott. Most ezeket a mondatokat is felidézük.

A Magyarok a világ nyolcezresein expedíció arra készült, hogy meghódítja a Himalája mind a tizennégy, nyolcezer méternél magasabb hegycsúcsát. Az expedíció legambiciózusabb és nemzetközi mércével is legjobb hegyászója Eröss Zsolt volt, aki utolsó mászásáig kilenc nyolcezres csúcsot már meghódított. A Hópárduc, ahogy hívei nevezték, a tiszta mászás híve volt. Egyedül, serpa és oxigén nélkül mászott, azt vallotta, csak ez az igazi teljesítmény. A tragédiával végződő, utolsó mászásra a tehetséges, fiatal Kiss Péterrel indult, aki először járt ilyen magas hegyen. Balesetük körülményeit utólag nehéz rekonstruálni. Az biztos, hogy a csúcstámadás az ideálisnál jóval tovább tartott. A nyolcezreseket ismerők szerint a visszaút pedig talán még nehezebb, hisz ezen a magasságon az oxigénhiány miatt a szervezet hamar feléli tartalékait, nem hiába hívják halálzónának ezt a szakaszt. Azt is tudjuk, hogy kevés folyadékot vittek magukkal, és a hegyen a kiszáradás is végzetes. A táborba jöttek is a vészjósló jelek a fáradt Eröss Zsolt-



tól, aki minden erejét összeszedve el-elindult lefelé, de kimerült és kiszáradt szervezete végül feladta a harcot. Társa, Kiss Péter, előtte járt a lefelé vezető úton, és visszafordult tanítómesteréért. Az ő veszte valószínűleg önfeláldozása lett. Talán odaértek, amiről az Eröss Zsoltról szóló könyv címe beszél: A Himalájánál magasabbra. A tragédia után a Magyarok a világ nyolcezresein expedíció is befejeződött.

Részletek a Börtönűjságnak 2010-ben adott interjúból

- Miért kellene az idegen, rideg magasságok, az életet kockáztató hegymászások?
- kérdezem a világcsavargót. Higgadtan magyarázza százszor meg százszor végiggondolt válaszát, életfilozófiáját, a hegyszeretben lévő titkot, azt, hogy a kockázat adja a hegymászás ízét. Mert csak úgy érdemes élni, ha vannak céljaink. S ha azokat elértük, újakat tűzünk magunk elé.
- **Mint például? Már bocsánat, de mi lehet a múltás hegyászó expedíció célja?**
- Hogy újra mászzak, fel a csúcsig. Menni, menni kell, edzeni, készülni, futni, gyalogolni, mikor hogy bírom, készülök a visszatérésre. Már autót vezetek, kisebb-nagyobb távolságokat megteszek. Óvatosan vezetek, még óvatosan élek, lassan és biztosan készülök a holnapra.
- **De egy pillanatil sem tagadja, hogy álmodik a hegyvel? A hópárduc kísérti, még honlapját is erről a magashegyi ragadozóról nevezte el.**
- A hópárduc nevet jóval a balesetem előtt adtam a honlapnak. Van bennünk közös: ő is hóval takarózik, meg én is, ha az ő vidékén vendégeskedem. Elismerem, van, ami megváltozott az életemben, és végérvényesen elvesztettem valamit: a hegyi kaland elkérte a fél lábamat, de meghagyta az életemet. Minél nehezebben érsz el egy célt, annál értékesebb. Csak a harmadik nekigyürkőzésre jutottam fel a vágyott Mount Everest csúcsára. Nehezen adta magát, de mert nagyon akartam, elértem.

Mindenkinek van dolga a földön

Barátommal, menedzseremmel, *Kollár Lajossal* elindítottuk a Mozdulj! programot. Elsősorban fiatalokat szólítunk meg, olyanokat, akik megbotlottak, el is estek, elhasaltak: drogtól szabadultak, börtönben élöket, olyan embereket, akik úgy hiszik, számukra nincs út, nem tudják merre lépjenek, hogyan mozduljanak, álljanak fel, találjanak célt maguknak, s ha azt megtalálták, hogyan tudják elérni. Járjuk az országot, a településeket, felkeressük a nehéz sorsú embereket, hogy segítsünk nekik, építsék újra a sorsukat. Fél lábam elvesztése engem is tanít. Tanít arra, hogyan legyek újra otthon e világban, mi legyen az én feladatom, a céloom, hasznosan éljek, úgy, hogy ne csak a szűken vett környezetemnek legyen jó, de nyújtsak valamit a tőlem távol élőknek, a sokszor reménytelennek gondolt helyzetben lévőknek. Hogy újra érezzék az élet ízét, és ne maradjanak céltévesztettek. Találják meg a helyüket és saját feladatukat. Mindenkinek van dolga a földön.

